

Luo oma polkusi 26.11.2013 Mikkelin ammattikorkeakoulussa

Joku on läsnä, kuuntelee ja kysyy: mitä sinä haluat?

Nuorten tärkein viesti aikuisille on se, että olemme läsnä, kuuntelemme ja kysymme heiltä itseltään: mitä sinä haluat tehdä, mitkä ovat sinun tavoitteesi ja unelmasi. Tämän saimme kuulla kouriintuntuvasti Nuorten foorumissa: Luo oma polkusi! -tilaisuudessa, jonka olivat suunnitelleet ja tehneet alusta loppuun Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijat yhteistyössä Esedun opiskelijoiden kanssa. Miten nuorisotakuu siis vastaa tähän nuorten käsitykseen siitä, miten meidän pitäisi hoitaa asiamme?

Nuorten foorumi nuorille

Nuorten foorumiin osallistui noin sata henkeä, joista nuoria, alle 30-vuotiaita oli noin 70 ja loput aikuisia, nuorten parissa työskenteleviä. Nuorisotakuun tehtävänä on saada nuoret itse osallistumaan, tekemään ja päättämään asioista nuorisotakuun onnistumiseksi ja tietysti myös kuunnella ja ottaa huomioon päätöksenteossa nuorten omat käsitykset ja ajatukset siitä, miten heidän asioitaan tulisi järjestää. Koska Etelä-Savossa tehdään parhaillaan nuorisotakuun ja elinikäisen oppimisen ja ohjauksen sekä myös yrittäjyyskasvatuksen strategiaa ja järjestelyjä, oli tärkeää saada nuorten ääni näkymään ja kuulumaan. Nuorten foorumi oli hyvä keino yhtenä monien joukossa saada nuoria yhteen pohtimaan heidän yhteisiä asioitaan.

Vaihtoehtoisia polkuja etsimässä.

Nuoret suunnittelivat Nuorten foorumin toiminnan päiväksi. Aamupäivällä toimintapajoissa pelattiin Aliasta, johdatettiin Nuori duuniin! yrityksen perustamispolkua rakentamalla ja ideoitiin keinoja nuorisotakuun järjestelyihin. Nuorten elämäntilanteiden tapausesimerkkeihin etsittiin vaihtoehtoisia polkuja nuorten omien ratkaisujen kautta ja lisäksi vielä kisailtiin Pidä oma puoli puhtaana -leikin avulla. Iltapäivällä nuoret järjestivät paneelin, jossa erinomaisia puheenvuoroja käyttivät Nita Ahola Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijajärjestöstä, Jenni Tiusanen Mikkelin kaupungin nuorisovaltuustosta, Tea Takala opiskelijan näkökulmasta, Johannes Laine nuorena yrittäjänä ja Jukka Tikkanen Otavan opistosta bändilinjan vetäjänä. Paneeli ja yleisö pääsivät äänestämään väittämistä ja kommentoimaan sähköisesti OiOi Oy:n FiftySixty:n avulla ja myös suullisesti. Päivä onnistui mainiosti, ja se täydensi hyvin Digitaalisen kaupunkiseikkailun Elämä on peliä – opintoja ja työtä vuorotellen -tulevaisuuskeskustelua. Nuorten palautteet toimintapajoista kannustavat jatkamaan Nuorten foorumia kehittämään sitä nuorten omaksi vaikutuskeinoksi yhdessä nuorten kanssa työskentelevien kanssa.

Kannusta löytämään nuoren vahvuuksia!

Nuorten paneelissa todettiin, että medioissa nuorisotakuusta puhutaan paljon, mutta edelleen on paljon nuoria, jotka eivät tiedä, mitä nuorisotakuu tarkoittaa. Medioiden, kuten lehtien ja uutisten, välityksellä ei välttämättä tavoiteta lähimainkaan kaikkia nuoria. Nuoria tulisi tavoitella eri tavalla kuin aikuisia, perinteiset keinot eivät riitä. Voimavaroja tulisikin käyttää siihen, miten nuorisotakuu saadaan tunnetuksi nuorille.

Nuorten mielestä heidän käsityksensä yrittäjyydestä vaihtelevat. Useimmat eivät tiedä, mitä yrittäjyys on ja mitä se vaatii. Monilta puuttuu realistinen kuva. Yritteliäisyys ja yrittäjyys kouluissa jäävät perinteisten opiskeltavien asioiden varjoon. On opiskelijoita, jotka ovat törmänneet yrittäjyyden aiheisiin ensimmäisen kerran vasta toisen asteen viimeisen opiskeluvuoden aikana. Nuorten mielestä olisi hyvä, että yrittäjyyskasvatus alkaisi ajoissa ja sen käsitettä laajennettaisiin, kuten joillakin projekteilla on jo hienosti tehty.

Pelkkä koulukasvatus ei auta kuitenkaan innostamaan nuoria yrittäjyyteen. Tukea ja innostusta tarvitaan muualtakin. Perhe ja yrittäjyydessä työskennelleet ystävät ja muu vapaa-ajan toiminta voivat rohkaista. Nuoret tarvitsevat tukea ja joskus konkreettisia toimia, jotta yrittäjyyteen lähteminen nähdään kannattavana.

Laatikot opastivat yrittäjyyteen.

Nuorten mielestä heidän pitäisi saada suorittaa opintoja oman tahtinsa mukaan. Opintotuen pitäisi olla sellainen, että opintoihin voi keskittyä täysipainoisesti. Paneelissa puhuttiin, että nuorten mielestä on kummallista, että tienaavia opiskelijoita ikään kuin rangaistaan: opiskelijan ansiot vaikuttavat opintotukien määrään masentavasti, ei kannustavasti.

Kun peruskoulun valintavaiheessa ei vielä tiedä, mitä haluaa opiskella, paneelissa kysyttiin, voisiko esimerkiksi luokaton ammattikoulu auttaa nuorta löytämään itseä kiinnostavan alan. Vastaavat muut luovat ja kokeilevat ratkaisut olisivat hyväksi valtaosalle nuoria.

Kaikilla koulutusasteilla olisi nuorten mielestä päästävä siihen, että oppilaalla ja opiskelijalla olisi tunne ja tieto siitä, missä asiassa on hyvä ja mitä osaa hyvin ja miten elämässä pääsee eteenpäin. On tärkeää, että on luottamusta ja tunnetta siihen, että elämässä pääsee eteenpäin ja että kannustetaan lapsia ja nuoria juuri näissä asioissa ja että lähdetään vahvistamaan niitä taitoja, jotka havaitaan lapsen tai nuoren hyväksi osaamisalueiksi. Siksi opinnoissa eri asteilla asioiden tekeminen monipuolisilla ja uusilla tavoilla innostaa nuoria ja tarjoaa onnistumisen kokemuksia, esimerkiksi leikkimällä, pelaamalla, tekemällä konkreettisia asioita, tekemällä työtä, rikkomalla perinteisiä tapoja järjestää oppimista.

Pidä oma puoli puhtaana –leikissä pussit lentelivät.

Nuorelle paikka elämässä

Nuoret haluaisivat, että nuorisotakuu toteutuisi niin, että jokainen voisi kokea olevansa oman elämänsä tekijä ilman, että elämä olisi ulkoa päin ohjattua tai pakotettua. Nuorisotakuun halutaan olevan oikeaa toimintaa. Nuorisotakuu tulisi avautua niin, ettei luulla sen olevan pelkästään ratkaisu pulmiin. Sen halutaan turvaavan nuorille työllistymisen ja opintoihin pääsyn ja myös ratkaisuja nuorten pulmatilanteisiin.

Nuoret pääsevät vaikuttamaan, kun he voivat kertoa mielipiteensä ja pääsevät kapinoimaan. Kuulluksi tuleminen on myös tärkeää. Kuitenkin aidosti vaikuttamista lähiympäristössä, esimerkiksi koulussa, tulisi ehdottomasti lisätä erilaisin keinoin. Nuoret haluavat itse innostua vaikuttamisesta, kun saavat äänensä kuuluviin ja kun aikuiset antavat sille tilaa.

Nuoret itse haluavat, että heidän asiansa pitäisi järjestää niin, että kaikilla on hyvä olla. Siihen liittyy kullekin nuorelle sopiva ammatti ja työ, mielekäs tekeminen myös vapaa-aikana ja oman paikan löytäminen elämässä. Nuoret haluavat tehdä itse valintoja ja kokea, että kukaan ei jää sivuun. Nuoret tarvitsevat jokaiselle hyvät rakennusaineet hyvän elämän perustuksiin. Nuorille on myös tärkeää, että nuori ymmärretään yksilönä, ei ryhmänä. Itsenäinen elämä ja unelmien toteuttaminen merkitsevät paljon.

Pohdintaa ryhmässä.

Nuorten toiveena on saada ohjausta ja toivoa esimerkiksi omien vahvuuksien pohdinnoissa ja vaikeissa elämäntilanteissa kuten opintojen suunnittelussa ja töihin pääsemisessä mutta myös velkojen, syömisen ja juomisen pulmiin, vaikutusmahdollisuuksiin ja eksyksissä oleviin vaiheisiin. Oppiminen on nuorten mielestä parasta silloin, kun se on vaihtelevaa, sen voi tehdä töitä tekemällä tai pelaamalla ja kun saa tietää osaavansa ja vielä ilman paineita ja huomaamatta sekä vaikuttamalla siihen itse.

Vuonna 2015 nuori itse huomaa, että nuorisotakuu on onnistunut, kun kukaan ei ole jäänyt syrjään, koulupudokkuus ja nuorisotyöttömyys ovat huomattavasti pienentyneet, vastavalmistuneita otetaan töihin helpommin, ideoiden onnistumiseksi on tehty paljon töitä, kukaan ei puhu enää syrjään jäämisestä ja kaikilla on paikka yhteiskunnassa.

Teksti

Tuija Toivakainen

Kuvat

Johanna Koponen ja Sari Halonen